

SOMOGY MEGYEI KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG

Tájékoztató

**a Somogy Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
2021. évi
tevékenységéről**

**Somogy Megyei Közgyűlés részére
2022. szeptember 23.**

Készítette:

**Wéber Antal tűzoltó dandártábornok
igazgató**

Cím: 7400 Kaposvár, Somssich P. u. 7.
Telefón: +36-82-528-990
E-mail: somogy.titkarsag@katved.gov.hu
Hivatali Kapu azonosító: 605275140

BEVEZETÉS

A Somogy Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (továbbiakban: Igazgatóság) területi jogállású rendvédelmi szervként tölti be alaprendeltetését Somogy megyében. Az Igazgatóság közvetlen irányítása alatt négy katasztrófavédelmi kirendeltség (Kaposvár, Siófok, Marcali, Barcs) működik. A szakmai feladatok végrehajtásáért szakterületük vonatkozásában a tűzoltósági-, a polgári védelmi- és az iparbiztonsági megyei főfelügyelők, kirendeltségi szinten a felügyelők a felelősök. Szakirányításukkal integrált katasztrófavédelmi hatósági osztályok szolgálják a lakosság biztonságát. A megyében öt hivatásos tűzoltó-parancsnokság (a továbbiakban: HTP) és öt önkormányzati tűzoltóság (a továbbiakban: ÖTP) működik.

Az Igazgatóság a rendvédelmi, közigazgatási szervekkel, önkéntes és civil szervezetekkel együttműködve végrehajtotta a feladatait, a koronavírus járvány miatt bevezetett egészségügyi óvintézkedésekhez igazodva azonban át kellett alakítani a 2021-re tervezett feladatok végrehajtásának ütemét és módját. A járvány hatására új feladatokat kellett megoldani, a tervezetteket pedig gyakran a megszokottól eltérő módon kellett végrehajtani, ugyanakkor az Igazgatóság a járvány elleni küzdelem idején is végrehajtotta a lakosság élet- és vagyonbiztonságának garantálása érdekében az alaprendeltetéséből fakadó feladatokat.

Tevékenységünk középpontjába a hatósági munka eszközeivel való megelőzést helyeztük. Az egyes időszakok hatósági, lakosságfelkészítési és katasztrófavédelmi művelési tevékenységének tervezési alapja a veszélyhelyzeti prognózis volt, ezáltal a szervezet tudatosan és hatékonyan működött.

A lakosság felkészítését a változó biztonsági környezetünkre reagálva végeztük. Kiemelt figyelmet fordítottunk a megelőzés fontosságára. Ennek érdekében valamennyi kommunikációs eszközt felhasználva felhívtuk a figyelmet az adott szezonban jelentkező kockázatokra, az öngondoskodás és az egyéni felelősségvállalás, valamint a megfelelő magatartásformák, cselekvési módszerek fontosságára. A közösségimédia-tartalmaknak köszönhetően egyre hangsúlyosabb szerepet kapott a fiatal generáció elérése. Munkánk során mindvégig szem előtt tartottuk a személyi sérüléssel, illetve halálesettel járó tüzesetek megelőzését.

Az ügyintézés tekintetében az elmúlt évben kiemelkedő szerepet kapott az elektronikus kapcsolattartás, amelynek révén eleget tettünk a XXI. század közigazgatási kihívásainak. A biztonságos kézbesítési szolgáltatás használatával szinte teljes mértékben megvalósult az elektronikus kapcsolattartás az arra kötelezett szervezetekkel. Kiemelt hangsúlyt fektettünk az információbiztonságra, a kockázatok kiküszöbölése érdekében preventív intézkedéseket vezettünk be.

Továbbra is fontos a szervezet számára az önkéntesség támogatása. Az önkéntes tűzoltó egyesületek és az önkéntes mentőszervezetek a központi pályázatok jóvoltából 2021-ben is jelentős anyagi és eszköztámogatásban részesültek. Az önkormányzati tűzoltóságok szakmai feladatellátásának erősítése is megvalósult a központi költségvetésből biztosított anyagi- és eszköztámogatás révén.

A feladatok ellátásához megfelelő eszközparkkal, logisztikai háttérrel rendelkezünk. Az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően folytatódott a korszerű technikai eszközállomány kialakítása, a meglévő technikai eszközök cseréje, valamint a tűzoltási, műszaki mentési tevékenységet végző beavatkozó állomány testi épségének, életének védelme érdekében védőfelszerelések beszerzése. Az állomány elhelyezési körülményeinek javítása érdekében törekedtünk a laktanyaépületek ütemezett felújítására, folyamatos fejlesztésére. A gépjármű-üzemeltetés tekintetében műholdas járműkövető rendszert vezettünk be.

KATASZTRÓFAVÉDELMI SZAKMAI FELADATOK

TŰZVÉDELEM

Somogy megyében a hivatásos tűzoltó egységeken kívül egy nem főfoglalkozású létesítményi tűzoltóság működik. A megyében 38 önkéntes tűzoltó egyesület kötött együttműködési megállapodást a működési terület szerinti hivatásos tűzoltó-parancsnoksággal, illetve mára hat önkéntes tűzoltóság – a „KÖTÉL” Egyesület, valamint Látvány, Nagybajom, Törökkoppány, Szökedencs és Igal tűzoltó egyesülete – önálló beavatkozóként végzi tevékenységét. Az egyesületek úgynevezett „fehér folton” helyezkednek el, így működésük elengedhetetlen a megye közbiztonsága szempontjából. Az önkéntes tűzoltó egyesületek 2021. évi támogatására kiírt pályázaton 32 somogyi egyesület pályázott. A benyújtott pályázatok mindegyike támogatást nyert közel 49 millió forint összértékben. A tűzoltóságok többek között védőeszközöket, tűzoltó készülékeket, nyomó- és szívóoldali felszereléseket, kéziszerszámokat, szakfelszereléseket, tűzoltótechnikai és műszaki mentési eszközöket vehették át. A kiosztott felszerelések között a vágásbiztos öltözékek, védőkesztyűk és -sisakok, légzőálarcok és palackok éppúgy megtalálhatók, mint a bűvár- és zagyszivattyúk, illetve áramfejlesztők.

A megye egyetlen alkalomszerűen működő létesítményi tűzoltóságánál több ellenőrzést hajtottunk végre. Az ellenőrzések tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a létesítményi tűzoltóság működése az előírásoknak megfelel, felkészültségük és eszközeik az elvárt kritériumokat teljesítik.

A vizsgált időszakban a megye tűzoltóságainak működési területén összesen 3145 esemény történt. Ebből 900 beavatkozást igénylő tüzeset és 1586 beavatkozást igénylő műszaki mentés volt. *(A tűzoltói beavatkozások statisztikai mutatóit az 1-2. számú mellékletek tartalmazzák).* Az esetek számát leginkább a szélsőséges időjárási események befolyásolták.

2021-ben az előző évhez képest növekedett a vonulások száma. Főként a nyári időszakban jellemző szélsőséges időjárási események következtében a műszaki mentések száma volt kimagasló. A legnagyobb összehangolt bevetésre a múlt évben Kadarkúton került sor, a június utolsó hétfőjén a somogyi kisváros térségében pusztító jégeső okozta károk felszámolása során. A több, mint háromszáz lakóház sérült tetőszerkezetét példátlan összefogással sikerült néhány nap alatt megvédeni a beázás ellen. Június huszonhatodikán, szombaton csaknem 170-en vettek részt a kárfelszámolásban, vasárnapra pedig valamennyi dunántúli megyéből, valamint Pest megyéből és a fővárosból, több mint 350-en érkeztek a kisvárosba, hogy segítsenek a munkálatokban. Az összefogásban résztvevők házról házra jártak, megbontották a sérült tetőszerkezeteket, és ideiglenes fóliázással megvédték a lakóházakat a beázás ellen.

Képzések, gyakorlatok

2021-ben Somogy megyében a szolgálatot teljesítő beavatkozói és irányítói állomány képzése és gyakoroltatása az éves kiképzési tervnek megfelelően folyt. Bővített tudástár áll rendelkezésre a hivatásos tűzoltók napi továbbképzéséhez, oktató videók, szakmai dokumentumok és előadásanyagok segítik a szolgálat színvonalas ellátásához szükséges ismeretanyag készségszintű elsajátítását. A gyakorlati szemléletű, továbbképzési rendszer bevezetésével tovább emelkedett az állomány tudásának szakmai színvonala és nagyobb hangsúlyt kapott a képzési ciklusokat követő számonkérés is. A kiemelt eseményeket feldolgoztuk, a legfontosabb tapasztalatokat, illetve az ellenőrzések tapasztalatait a szakmai továbbképzési rendszerbe beépítettük. A Katasztrófavédelmi Művelési Szolgálat az ellenőrzései mellett továbbképzéseket is tartott a megye tűzoltói számára. A gyakorlatokon a hivatásos állomány mellett a megye önkormányzati tűzoltói és önállóan beavatkozó önkéntes egységei is részt vettek.

A 2021-es esztendőre tervezett gyakorlatok megtartását nehezítette, és számos esetben megghiúsította a kialakult vírushelyzet. A megtartott gyakorlatok során minden esetben fokozottan figyeltünk az egészségügyi óvintézkedések betartására. Megyei ellenőrző gyakorlatot tartottunk Kaposváron a Csiky Gergely Színházban, a Nagyatádi Kórházban, valamint a szállásépületekben elkezdett

tüzek felszámolása témakörben egy balatonföldvári apartmanházban. Ezen túl a Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat a tűzoltóságok szolgálati csoportjainak tűzoltási és műszaki mentés témakörökben felkészítő szituációs gyakorlatokat tartott.

Tűzvizsgálat

2021-ben 30 esetben indult hivatalból tűzvizsgálati eljárás. A tüzesetek felszámolását követően a tűzvizsgálat elsődleges helyszíni cselekményeit a Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat, míg a hatósági eljárások lefolytatását a megyei hatósági osztály végezte. A tűzvizsgálati eljárások megindításának oka 13 esetben bűncselekmény gyanúja volt, 9 eljárást indítottunk szakmai tapasztalatszerzés céljából, 5 alkalommal haláleset miatt, valamint 3 esetben magasabb riasztási fokozat indokolta a tűzvizsgálatot. A vizsgált tüzeseteket tekintve 19 esetben sikerült megállapítani a tűz keletkezési okát.

Tűzvédelmi tevékenység

Tűz megelőzési célú tájékoztatósi, oktatási, nevelési és felvilágosítási tevékenységünket az elmúlt évben is folytattuk. A Somogy Megyei Tűz megelőzési Bizottság koordinációs és tájékoztató tevékenysége fontos szerepet játszott az év során ebben a törekvésünkben. Egyre nagyobb hangsúlyt fektettünk a potenciális veszélyforrásokra, kockázatokra, amelyekre a leghatékonyabb audio-vizuális eszközökkel hívtuk fel a figyelmet az online eszközök és a közösségi média nyújtotta lehetőségek kiaknázásával.

A betakarítási munkákkal összefüggő káresetek megelőzése érdekében a korábbiaktól eltérően nem szerveztünk „aratósi konferenciákat”, hanem egy általunk készített kampányanyagot juttattunk el a mezőgazdasági termeléssel foglalkozóknak. A BM OKF által készített online tűzvédelmi tesztek megküldtük a velünk együttműködő szervezetek, oktatási intézmények és önkormányzatok számára. Az online és digitális tevékenység fokozására a pandémiás helyzet miatt volt szükség, hisz a hagyományos módokon a tömegrendezvények elmaradása miatt nem volt más lehetőség személyesen felkeresni a célcsoportokat.

Az Igazgatóság tájékoztatta a somogyiakat többek között a szén-monoxid-mérgezés megelőzésének és a kémények ellenőrzésének fontosságáról, a szabadtéri és az irányított égetéssel kapcsolatos tudnivalókról, valamint a lakástüzek megelőzésének lehetséges módjairól.

A bizottság szervezésében ismeretterjesztő, megelőzési célú tevékenységet folytatott valamennyi katasztrófavédelmi kirendeltség és tűzoltóság. Az Igazgatóság tevékenyen részt vett a balatonföldvári NARO Campingben a BM OKF által szervezett katasztrófavédelmi ifjúsági tábor napi programjainak megszervezésében. A Fonyódligeti Erzsébet-táborban augusztusban négy héten keresztül, minden szerdán rendvédelmi, honvédelmi és egészségügyi bemutatókon vehettek részt a táborozó gyerekek, a Hősök napja elnevezésű programsorozaton, amelyet a táborokat szervező Erzsébet Alapítvány a katasztrófavédelem, a rendőrség, a honvédség, a mentők és a büntetés-végrehajtás munkatársaival közösen tartott.

Nagy hangsúlyt fektettünk a lakóépületek tüzeinek megelőzésére. Az ilyen jellegű tüzek korai észlelése szempontjából nagy jelentőséggel bíró füst- és CO érzékelőket adunk át a megye karitatív szervezeteinek közbenjárásával a rászoruló lakosságoknak.

POLGÁRI VÉDELEM

Az Igazgatóság polgári védelmi szakterülete a veszélyhelyzetek tudatos megelőzésére, a felkészítésre, az önkéntességre, valamint a bekövetkező események hatékony, gyors kezelésére fordított kiemelt figyelmet.

A megye területén található valamennyi település kockázatbecslése elkészült. A megyében élő állampolgárok biztonságának fokozása érdekében felmértük a Somogy megyei települések katasztrófavédelmi szempontokon alapuló valós veszélyeztetettségét, amelyet a megyei védelmi bizottság elnökével közösen értékeltünk. A kockázatazonosítási eljárás alapján Somogy megyében 18 település I-es, 103 település II-es és 125 település III-as katasztrófavédelmi osztályba sorolt. Jellemző az ár- és belvízi veszélyeztetés, a zsáktelepülés jelleg, a tranzit útvonalak elhelyezkedése, a veszélyesáru-szállítás és ehhez kapcsolódó veszélyeztető hatás. A Balaton térségében ezen felül a rendkívüli időjárási körülmények általi veszélyhelyzetek is befolyásolták a térség településeinek katasztrófavédelmi besorolását. A települések sorolásának felüellenőrzését az önkormányzatokkal közösen elvégeztük. *(A végrehajtott kockázatazonosítási eljárás alapján a megye településeinek katasztrófavédelmi osztályba sorolása a 3. számú mellékletben látható.)*

Mind a 246 településen egységes szerkezetű veszélyelhárítási tervet készítettünk és felülvizsgáltuk a munkahelyi, települési, területi (járási) polgári védelmi szervezetek felépítését és létszámát, amelynek eredményeként új szervezetek megalakítására is sor került. A szakfeladatok irányításának érvényesítése érdekében felülvizsgáltuk a települések közbiztonsági referenseinek kinevezését és végrehajtottuk a valós kockázatoknak megfelelő, célirányos felkészítésüket. Somogy megyében 112 felkészített közbiztonsági referens és helyettes lát el katasztrófavédelmi feladatokat.

Az Igazgatóság operatív munkaszerve működésének, a vezetés-irányítás biztosíthatóságának érdekében szervezett gyakorlatokat kielemeztük, a tapasztalatokat hasznosítottuk. Megyei döntéstámogató adattárat készítettünk, amelyet nyitott alkalmazásként folyamatosan frissítünk, a hozzáféréssel rendelkezők számára az abban tárolt adatok naprakészen elérhetők.

Önkéntes mentőszervezetek

Az önkéntes alapon szerveződő mentőszervezetekre kiemelt figyelmet fordítottunk. A Somogy Mentőcsoportnak és a megyében működő járási mentőszervezeteknek felkészítést és gyakorlatot tartottunk az ár- és belvíz elleni védekezésről, a rendkívüli időjárási események során jelentkező feladatokról. A mentőszervezetek tagjai honvédelmi felkészítésen is részt vettek.

A védelmi képesség növelése érdekében valamennyi járásban önkéntes területi polgári védelmi szervezetek, járási mentőcsoportok megalakulását támogattuk. Jelenleg 111 önkéntes mentőszervezet áll rendelkezésre a megyében. A folyamatos toborzásnak, valamint lakosságtájékoztatásnak köszönhetően az önkéntes és köteles polgári védelmi szervezetek összlétszáma túllépte a 7500 főt, felkészítésük folyamatos. A védekezési munkálatokra tervezett önkéntes mentőszervezetek parancsnoki állománya részére árvízvédelmi felkészítő foglalkozást, gyakorlatot szerveztünk. Állományuk értesíthetőségét ellenőriztük. A mentőcsoportok tagjai a rendkívüli időjárási események, vagy ár- és belvízi helyzet kezelésére egyaránt bevetettek.

2021-ben egy új települési mentőcsoport alakult Nyim településen 5 fővel. A mentőcsoport 2021. november 03-ai rendszerbeállító és minősítő gyakorlaton alapvető vízkárelhárítási tevékenység végzésére szerzett minősítést, így összesen 51 mentőcsoport minősítése, újraminősítése történt meg a tavalyi évben. A gyakorlatok során 557 fő önkéntes tett tanúbizonyságot az alapvető vízkár-elhárítási tevékenységük megfelelőségéről. Több helyszínen a lakosság érdekeit szolgáló értéktelítő gyakorlatot szerveztünk.

Az önkéntes mentőszervezetek az elmúlt évekhez képest több alkalommal vettek részt a bekövetkezett események felszámolásában, ami elsősorban a viharok következményeinek felszámolásából adódott. 2021-ben 139 alkalommal került sor az önkéntes mentőszervezetek alkalmazása Somogyban.

A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság által az önkéntes mentőszervezetek támogatására kiírt pályázaton az elmúlt évekhez hasonlóan tavaly is eredményesen pályáztak a Somogy megyei szervezetek. A pályázat célja a hazai katasztrófa-elhárításban részt vevő mentőszervezetek feladataihoz kapcsolódó működési, fejlesztési költségek finanszírozásával a mentési képességek növelése, eszközfejlesztéssel, valamint a továbbképzéseken való részvétel támogatásával a szerepvállalásuk szélesítése volt. Az Igazgatósággal együttműködési megállapodással rendelkező, minősített mentőszervezetek közül a Balatonkeresztúr - Balatonmária-fürdő Községek Tűzoltó Egyesületet, Nagybajom Tűzoltó Egyesület, Tűzoltó Egyesület Nágocs, Bodrogi Önkéntes Tűzoltó és Polgárőr Egyesület, Önkéntes Tűzoltó Egyesület Berzence, Polgárőr és Tűzoltó Egyesület Iharosbény, Szuloki Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Lábod Község Önkéntes Tűzoltóegyesülete, Órláng a Civilekért Egyesület, Önkéntes Tűzoltó Egyesület Görgeteg és a „KÖTÉL” Kaposvári Önkéntes Tűzoltó és Életmentő Egyesület pályázatát támogatta a kiíró.

Az Igazgatóság állományából 6 főt a HUNOR Hivatásos Mentőszervezetbe, míg a Somogy Mentőcsoportból 8 főt a HUSZÁR Önkéntes Mentőszervezetbe delegáltunk. Kollégáink vezetői, és beavatkozó feladatokat látnak el a központi rendeltetésű mentőszervezetekben.

Lakosságfelkészítés

Lakosságfelkészítési tevékenységünket a kialakult járványhelyzethez és az aktuális veszélyhelyzeti szabályozáshoz kellett igazítani, ezért a korábbi évek gyakorlatától eltérő módszereket kellett alkalmazni. A lakosságfelkészítés eszközei leszűkültek, bemutatókat, képzéseket a járványügyi óvintézkedések miatt nem lehetett lebonyolítani, továbbá a rendezvények többsége sem került megtartásra. A lakosságfelkészítés elsősorban az online térbe szorult, amely sok tekintetben új szemléletmódot követelt.

A katasztrófák megelőzése, az állampolgárok lehető legszélesebb körű tájékoztatása érdekében a veszélyhelyzeti prognózisban meghatározott sajtókampányok során felhívtuk a figyelmet a rendkívüli időjárás veszélyeire, a szabadtéri tüzek megelőzésére, a vízparton betartandó magatartási szabályokra és a szén-monoxid mérgezés és a jégen tartózkodás veszélyeire.

A katasztrófavédelmi közösségi szolgálatra – mint a lakosságfelkészítés egyik leghatékonyabb lehetőségére – egységes megyei levezetési tervvel készültünk. A közösségi szolgálat teljesítésére a megye valamennyi középiskolájával, valamint egyre több a szomszédos megyékben működő tanintézménnyel kötöttünk együttműködési megállapodást annak érdekében, hogy az ott tanuló diákok Igazgatóságunkon teljesíthessék közösségi szolgálatukat. Mára 45 tanintézményből fogadunk tanulókat a katasztrófavédelmi közösségi szolgálat teljesítésére, 2021. évben 63 fő vett részt a programban.

Katasztrófavédelmi ifjúsági versenyekre évente közel 350 diák felkészítését végezzük. Tavaly a helyi szintű fordulókra történő felkészítés még megkezdődött, de a versenyek lebonyolítására már nem került sor a pandémia miatt.

A lakosságfelkészítés másik pilléréként végrehajtottuk Kaposvár és Kiskorpad települések külső védelmi terveinek ellenőrzését. Mindkét településen külső védelmi terv gyakorlatot szerveztünk. A gyakorlatok végrehajtásában részt vettek a védelmi igazgatás helyi és területi szereplői, az érintett önkormányzatok, a rendőrség, a mentők és az önkéntes mentőszervezetek állománya is. A gyakorlatokkal a lakosság felkészítésén túl továbbfejlesztettük a társhatóságok együttműködését és a lakosság védelme érdekében felkészültünk egy esetleges ipari baleset hatékony felszámolására.

Vis maior eljárások

Feladatellátásunkban a magas szakmai színvonal biztosítására törekedtünk. Állományunkat felkészítettük, ismeretüket folyamatosan bővítettük. 2020. január 1-jétől a Magyar Államkincstár Somogy Megyei Igazgatósága jár el a vis maior támogatások elbírálása ügyében. A kialakított együttműködés gördülékeny. A helyszíni ellenőrzéseket továbbra is a megyei polgári védelmi főfelügyelő szakirányításával, a polgári védelmi felügyelők a katasztrófavédelmi megbízottak és a közbiztonsági referensek részvételével hajtották végre.

2021. június végén és július-augusztusban több alkalommal bekövetkezett hirtelen lezúduló nagymennyiségű csapadék következtében több, mint 34 vis maior eljárást kezdeményeztek az önkormányzatok Somogy megyében. Több esetben kellett lefolytatni 3 napon belül ellenőrzést az előlegkérelmek elbírálása miatt. Az önkormányzatokkal történt egyeztetéseket követően 18 pályázatot visszavontak az önkormányzatok. Összesen 16 vis maior pályázat került benyújtásra, amelyeket a felüellenőrzés után a Belügyminisztérium befogadott.

HATÓSÁGI SZAKTERÜLET

A Somogy Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság integrált hatósági tevékenységét az Igazgatóság főfelügyelői, valamint hatósági osztálya, a katasztrófavédelmi kirendeltségek katasztrófavédelmi hatósági osztályai és felügyelői hatékony együttműködése jellemezte az elmúlt időszakban. A tűzmegelezési, iparbiztonsági hatósági, szakhatósági eljárások során végeztük integrált hatósági feladatainkat.

Az Igazgatóság hatósági tevékenységét a preventív, szolgáltató hatósági tevékenység jellemezte. Az állampolgárok jogkövető magatartását különféle közlemények, tájékoztatók kiadásával, online konferenciák szervezésével segítettük elő, amelynek eredménye a hiányosságok számának csökkenésében jól mutatkozik. Egyik fő cél a megelőzés hatékonyságának növelése, ennek érdekében szezonálisan jelentkező kockázati tényezőkre tekintettel adtunk ki közleményt, valamint tájékoztatást az állampolgárok számára.

TŰZMEGELŐZÉSI SZAKTERÜLET

Az Igazgatóság és a katasztrófavédelmi kirendeltségek hatósági tevékenységét végrehajtó állománya a múlt évben több, mint 3000 hatósági ellenőrzést folytatott le, amely nagyságrendileg azonos a 2020 előtti évek ellenőrzési számaival. A végrehajtott hatósági ellenőrzések mintegy 61 százaléka tűzvédelmi hatósági ellenőrzés volt. *(A hatósági ellenőrzések szakterületi megoszlását a 4. számú melléklet szemlélteti.)*

Az év során kiemelt figyelmet fordítottunk a szabadtéri kockázati helyszínek, erdő- és vegetáció ellenőrzésére, a kollégiumok ellenőrzésére, a bevásárló központok, karácsonyi vásárok ellenőrzésére, a zenés-táncos rendezvény helyszínek ellenőrzésére, a pirotechnikai termékek év végi forgalmazásának ellenőrzésére, de részt vettünk a nyári betakarítási munkákat megelőzően a gépek műszaki ellenőrzésén is.

A végrehajtott ellenőrzésekről összességében elmondható, hogy bár a fenntartók törekednek a tűzvédelmi szabályok betartására, a megelőzés folyamatos figyelmet igényel mind a fenntartók, mind a tűzvédelmi szolgáltatók részéről.

A tűzvédelmi ellenőrzések során jellemző hiányosságként a tűzvédelmi dokumentációk, ezek közül is főként az elektromos felülvizsgálatokkal kapcsolatos hiányosságok (lejárt felülvizsgálat, feltárt hibák kijavításának hiánya) voltak tapasztalhatók. Ezen kívül jellemző, rendszeresen ismétlődő hiányosság nem merült fel.

A fenntartók, üzemeltetők jogkövető magatartását mutatja, hogy a 3000-nél több hatósági ellenőrzésnek összességében kevesebb, mint 1,5 %-ánál merült fel bírság szankció. A kiszabott tűzvédelmi bírság határozatokkal kapcsolatban fellebbezést nem nyújtottak be a múlt évben, ahogy bírósági felülvizsgálati kérelmet sem adtak be az ügyfelek tűzmelegelőzési hatósági döntéseinkkel összefüggésben.

A szolgáltatásfelügyelet egyik jelentős része a kéményseprő-ipari tevékenység hatósági felügyelete. Somogy megyében a közületek tekintetében nyolc kéményseprő-ipari szolgáltató lát el kéményseprő-ipari tevékenységet, amelyek közül kettőnek a megyénkben van a székhelye. A kéményseprő-ipari szolgáltatás folyamatos hatósági felügyelete során az ellátás megfelelő biztosításának érdekében ellenőrzéseket végeztünk, hiányosságot nem tapasztaltunk.

A szolgáltatásfelügyelet másik része a tűzvédelmi szakvizsgáztatói tevékenységgel kapcsolatos, amely tevékenység ellenőrzéseink során szabálytalanságot nem tapasztaltunk.

Piacfelügyeleti ellenőrzéseink számát jelentősen befolyásolta, hogy található-e a megyében az ellenőrzés alá vont eszközöket forgalmazó, vagy beépítő cég. Összességében elmondható, hogy ezen ellenőrzések száma a korábbi évekhez hasonlóan alakult.

Fogyasztóvédelmi ellenőrzéseket a pirotechnikai termékek esetében az állandó és az ideiglenes tárolási helyeken hajtottunk végre.

Az Igazgatóság hatósági állománya – tervezetten – a hatékony tűzmelegelőzés érdekében idényjellegű tűzvédelmi hatósági ellenőrzéseket is végrehajtott. Az előrelátó, megelőző gondolkodásmódú tervszerű munkavégzés céljából rendszeresen prognosztizáltuk a várható időjárási körülmények, a helyi sajátosságok figyelembevételével a kockázatokat. Ennek eredményei azt mutatták, hogy az ilyen módon végrehajtott, megelőző és integrált szemlélet képes a várható veszélyhelyzetekre, kockázati tényezőkre történő tényleges felkészülést és a kapcsolódó feladatok meghatározását segíteni.

A hatósági tevékenység további része a tűzvédelmi hatósági engedélyezés, amely továbbra is főként az automatikus tűzjelző- és oltórendszerek engedélyezési, az Igazgatóság hatáskörében a tűzvédelmi használati szabályok alól megfelelő biztonsági szintet nyújtó ellensúlyozó intézkedések figyelembe vételével az eltérési engedélyezési, valamint a katasztrófavédelmi kirendeltségek hatáskörében az éghető héjazat építésével kapcsolatos engedélyezési eljárásokban nyilvánul meg.

2021-ben feladatként jelentkezett a vízügyi hatósági illetékességgel rendelkező katasztrófavédelmi igazgatóságok megkeresésére az időszakos vízügyi felügyeleti ellenőrzések végrehajtása. Ezen tevékenység során összesen 57 ellenőrzést hajtottunk végre, együttműködve az illetékességgel rendelkező igazgatóságokkal. Mindezeket túl Somogy megyében az EU Nitrát Irányelv ellenőrzésével kapcsolatban 4 hatósági ellenőrzést végeztünk.

Fentiekén túl az éves hatósági feladatokkal összefüggésben a nyári időszakban társhatóságokkal közösen aratási koordinációs értekezleteken vettünk részt a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Somogy Megyei Igazgatóságán. Konzultációs lehetőséget biztosítottunk a kollégiumi intézmények fenntartói részére. A társasházak tűzbiztonságának napja alkalmával a társasház kezelők telefonon, illetve elektronikus úton kaptak tájékoztatást az aktuális tűzmelegelőzési kérdésekben.

Az Igazgatóság és a katasztrófavédelmi kirendeltségek tűzvédelmi szakhatóságként összesen 460 állásfoglalást adtak ki, amelyek száma a korábbi évekhez képest minimális csökkenést mutatott.

A legjelentősebb szakhatósági ügyek még mindig az építési és használatbavételi eljárások voltak, ezeket a telepengedélyek és működési engedélyek követték. Az egyéb szakhatósági ügyek száma (nyomvonal jellegű, pirotechnika, leszállóhely, konzultáció, stb.) is közel azonos volt az elmúlt években.

Szakhatósági ügyekben hozott állásfoglalásaink ellen az érintett hatóságok döntéseit érintően – a korábbi évekhez hasonlóan – a múlt évben sem nyújtottak be fellebbezést.

A hatósági osztályok tűzvédelmi szakhatóságként közreműködtek különböző engedélyezési eljárásokban (építési, használatbavételi, működési, telepengedélyezési, zenés-táncos rendezvény, nyomvonal jellegű, pirotechnika, gázveszélyes vízkészlet, leszállóhely, településrendezési tervmódosítással kapcsolatos ügyek). A szakhatósági tevékenységet jelentős mértékben elősegíti a hatályos szabályzók által adott mérnöki módszerek alkalmazásának lehetősége, amelyet a beruházók, kivitelezők megfelelő mértékben alkalmaztak is.

A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokban a beruházókkal, tervezőkkel, kivitelezőkkel hatóságunk folyamatosan tartotta a kapcsolatot, így a meghatározott határidőket minden esetben betartottuk. 2021-ben 9 nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásban működtünk közre szakhatóságként, míg tűzvédelmi hatóságként 13 eljárásban. Ezen beruházások közül kiemelhetők a Fonyódligeti Erzsébet tábor felújításával kapcsolatos eljárások, a kaposvári naperőmű használatbavételi eljárásai, valamint több általános iskola (Szentbalázs, Igal, Andocs) bővítésével kapcsolatos eljárás.

IPARBIZTONSÁGI SZAKTERÜLET

Veszélyes üzemek szakterület

A megyében a jogszabályi előírásoknak megfelelően kettő felső, illetve kettő alsó küszöbértékű veszélyes üzem és további hat küszöbérték alatti üzem található, amelyek súlyos káresemény elhárítási terv készítésre kötelezettek. A 2021-es évben egy kőolaj feldolgozó üzem esetében folytattunk le engedélyezési eljárást.

Jogszabályváltozást követően tizenhat küszöbérték alatti veszélyes üzem üzemeltetője kérte a katasztrófavédelmi engedély visszavonását. Valamennyi érintett telephelyen, helyszíni szemle során ellenőriztük az üzemeltetőnek a veszély csökkentésére tett intézkedéseit.

A veszélyes üzemek éves időszakos hatósági ellenőrzéseit társhatóságokkal is egyeztetett ütemterv alapján hajtottuk végre. Az időszakos ellenőrzésekre nagy figyelmet fordítunk, vizsgáltuk a rendszer öregedéséből származó esetleges hibaforrásokat, amelyek javítására intézkedéseket tettünk. A veszélyes üzemek jogszabály alapján évente védelmi gyakorlatokat tartanak, a vizsgált időszakban 4 belső védelmi terv, illetve 6 súlyos káresemény elhárítási terv gyakorlatot ellenőrzött az Igazgatóság. Az ellenőrzések során hiányosságot nem tapasztaltunk. A különböző technológiák bonyolultsága szükségessé teszi, hogy az üzemeltetők biztosítsanak olyan szakembert a tűzoltó egységek mellé, akik egy esetleges káresemény során instrukciót tudnak adni a káresemény következményeinek hatékony csökkentésére. Havonta tartottunk hatósági koordinációt, ahol egyeztetjük a helyszíni szemlék tapasztalatait, illetve megbeszéltük a következő ellenőrzések követelményeit. Folyamatosan monitorozzuk az Igazgatóság területén működő vállalkozásokat, annak érdekében, hogy felderítsük a nem jogkövető üzemeket.

2021-ben veszélyes üzemek területén veszélyes anyagokkal kapcsolatos rendkívüli esemény nem történt.

2021-ben 17 alkalommal került sor a Katasztrófavédelmi Mobil Labor (a továbbiakban: KML) riasztására. A riasztások többségében vegyi felderítésre volt szükség (hulladéklerakók tüzei, vízszennyezés, veszélyes áru szivárgás, lakossági bejelentések). A KML feladatai közé tartozik a radiológiai, biológiai, vegyi-felderítési feladatok, meteorológiai mérések végrehajtása, mintavételezés.

A KML állománya havonta továbbképzésen vett részt, ahol az elméleti ismeretek bővítésén túl az egyéni védőeszközök, technikai eszközök és műszerek alkalmazását gyakorolták, továbbá szakmai vezetők közreműködésével értékelték a beavatkozások tapasztalatait.

Radiológiai felderítéssel egybekötött szituációs gyakorlatot szerveztünk a szomszédos megyék KML szolgálatát ellátó állományának részvételével egy izotópgyártással és diagnosztikai vizsgálatokkal foglalkozó kaposvári cégnél.

A KML rendszeresen részt vett a veszélyes üzemek helyszíni szemléljén és a katasztrófavédelmi kirendeltségek közúti és vasúti veszélyesáru-szállítási ellenőrzésen.

A KML 4 alkalommal került riasztásra RID vasúti rendkívüli eseményhez veszélyes anyag szivárgása miatt. Hiányosságként merült fel a főelzáró csap nyitott állása, illetve a vakkarima tömítetlensége. 8 alkalommal veszélyes anyagot szállító jármű közúti balesetéhez riasztották a KML-t, amelyből 1 esetben fordult elő az ADR előírásainak be nem tartására.

Veszélyesáru-szállítási ellenőrzési tevékenység

Somogy megyében a veszélyes áru közúti szállításának (ADR) súlypontja az autópályára tevődik, ezért növeltük a teljes tehergépjármű forgalomra kiható akcióink számát, amely során a teherforgalmat előre telepített táblákkal kitereltük a kijelölt autópálya pihenőbe, ahol a társhatóságokkal biztonságos körülmények között végrehajtottuk a járművek ellenőrzését.

A végrehajtott 370 ADR ellenőrzés alkalmával, 60 járműnél tártunk fel szabálytalanságot. A szabálytalanságok kapcsán a katasztrófavédelmi kirendeltségek közigazgatási eljárást indítottak, illetve az ellenőrök több esetben a helyszínen intézkedtek a hiányosságok megszüntetésére. Főbb hiányosságok a veszélyes anyag szivárgásából, a nem megfelelő rakományrögzítésből, a gépjármű jelölésének, bárcázásának szabálytalanságából, a nem megfelelő tűzoltó készülékek készenlétben tartásából, illetve a fuvarokmányok helytelen kitöltéséből adódtak.

2021-ben az előző évvel megegyezően 96 alkalommal valósult meg a veszélyes áruk vasúti szállításának (RID) ellenőrzése, döntő többségben a gyékényesi vasúti határátkelőhelyen, ahol a veszélyes árut szállító szerelvények száma 2018-2020. évek között 15,4%-kal növekedett. A biztonságos szállítás érdekében minden hónapban közös ellenőrzés végrehajtása valósult meg a társhatóságok – rendőrség, közlekedési hatóság, Nemzeti Adó- és Vámhivatal, továbbá a Somogy Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály, és a Népegészségügyi Osztály –bevonásával.

Az ellenőrzések során 17 esetben tártunk fel szabálytalanságot, amelyekkel kapcsolatban a katasztrófavédelmi kirendeltségek ellenőrei közigazgatási eljárást indítottak. Főbb hiányosságok a fuvarokmányok és egyéb dokumentációk helytelen kitöltéséből, bárcázási és jelölési hibákból, valamint vakkarimák és csavarok hiányából adódtak.

A veszélyes szállítmányok szakterületen végzett hatósági tevékenység eredményeként a szabálytalan szállítmányok felderítése és megszüntetése, valamint a szállításban résztvevő vállalkozások jogkövetési hajlandóságának fokozása, alapvető fontosságú a balesetek megelőzése és kockázatuk csökkentése szempontjából.

Létfontosságú rendszerek és létesítmények védelme

2021-ben a megyében 16 létfontosságú rendszerem kijelölése történt meg (5 agrárgazdaság, 2 közlekedés, 1 víz, 5 egészségügy, 1 infokommunikációs technológiák, 2 közbiztonság-védelem ágazatban).

Potenciális kritikus infrastruktúra elemeket (energia, közlekedés, víz) érintő gyakorlatokat negyedévente tartottunk, a védelmi igazgatás területi és helyi szintjének közreműködésével.

Komplex létfontosságú rendszerem gyakorlatot szerveztünk az áramszolgáltatóval és egy élelmiszergyártó céggel közösen, amelynek célja az extrém időjárási körülmények következtében bekövetkezett rendkívüli helyzet kezelése, valamint a kárfelszámolásban résztvevő szervezetek, irányító, döntés előkészítő, végrehajtó szervek és a társszervek együttműködésének gyakorlása, modellezése az Igazgatóság koordinálásával.

Hulladékszállítás

Megyénkben öt hulladéklerakó található. A megye területén négy szolgáltató végez hulladékgazdálkodási közszolgáltatást, ebből három szolgáltató rendelkezik Somogy megyei telephellyel. Szolgáltatók felkészültek a járványhelyzettel kapcsolatosan arra, hogy amennyiben egyszerre több munkavállaló nem tudná felvenni a munkát, akkor is képesek biztosítani a szolgáltatást. A települések kommunális hulladékszállításával kapcsolatosan ideiglenes szolgáltató kijelölésére, szükségellátásra az elmúlt években nem került sor. Somogy megyében a hulladékszállítás feltételei biztosítottak.

ÜGYELETI SZOLGÁLATOK MŰKÖDÉSE

Főüzveleti és műveletirányító tevékenység

A megyei műveletirányítás a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság épületében kialakított Tevékenység-irányítási Központban (a továbbiakban: TIK) látja el a feladatát, amely a koronavírus járvány miatt vezetői döntést követően 2020. szeptember 11-től 2021. május 31-ig az Igazgatóság épületében kialakított tartalék ügyeletére költözött vissza.

A tartalék ügyeletre történő visszaköltözés és feladatellátás az előírtak megfelelően történt, működési probléma nem merült fel. A fő- és műveletirányító ügyeltesek feladataik elvégzéséhez a TIK-ben, és a tartalék ügyeleten is rendelkeznek a szükséges technikai, informatikai eszközökkel, az előírt informatikai követelmények biztosítottak.

Az ügyeleti feladatokat ellátó állomány rendelkezik az előírt képzettséggel, végzettséggel. A szolgálat-szervezés során kiemelt figyelmet fordítottunk a feszes szolgálat-szervezésre úgy, hogy a működőképességet mindvégig színvonalasan fenntartsuk. A feladatok az elmúlt időszakban nem változtak, továbbra is az adatlapok fogadása, jelzések felvétele, riasztások kiadása, az események kezelése, a jelentési és adatszolgáltatási rendszer működtetése és végrehajtása, a rádióforgalmazás felügyelete és a készenlét fokozásával kapcsolatos feladatok végrehajtása a fő tevékenysége a megyei műveletirányító ügyeletnek. Az állomány a feladatát magas színvonalon látja el, ennek érdekében a kollégák képzésére nagy hangsúlyt fektettünk.

A megyei műveletirányító ügyelet a riasztást a jóváhagyott Műveletirányító Tervek alapján, a PAJZS riasztó rendszer használatával hajtotta végre. A jelzések kezelését, rögzítését az előírtaknak megfelelően és színvonalon végezték. Az ügyeleti szolgálat ellátásához szükséges jogszabályok, intézkedések, valamint a katasztrófák elleni védekezés területi feladatai ellátásához szükséges adattárak elektronikusan és papíralapú dokumentumként is rendelkezésre állnak. Káresetek során a rendelkezésre álló rendszereket, adatbankot, szoftvereket használják.

A múlt évben a riasztások során az ügyelet kiemelt figyelmet fordított az önkéntes tűzoltó egyesületek bevonására, így összesen 311 esetben vettek részt önkéntesek a beavatkozásokban.

A TIK-ben ügyeleti feladatot ellátó rendőr, illetve a katasztrófavédelem ügyeltesei jó munkakapcsolatot alakítottak ki egymással. A két szervezetet érintő közös feladatokat a jó együttműködésnek köszönhetően gyorsan, hatékonyan tudták kezelni.

Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat

A Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat az Igazgatóság első számú beavatkozó egysége, tagjai a megye hivatásos tűzoltóságainak állományából kerültek kiválasztásra. A szolgálat napi két fővel látja el feladatát 24/48-as szolgálati rendben. Az egység szolgálati helye a megyei katasztrófavédelmi igazgatóság épületében, Kaposváron van. Technikai felszereltsége jó színvonalúnak mondható. A kötelező alaplálha és a tűzvizsgálathoz szükséges felszerelések hiánytalanul rendelkezésre állnak. Elsődleges feladatuk a tűzoltás vezetésére jogosult vezetők önálló irányító tevékenységének kontrollálása, szükség esetén a beavatkozás irányítása. Káreseti feladatokon kívül a tűzoltóságok

ellenőrzése, az állomány gyakoroltatása, oktatása a fő profiljuk. Mindezen felül gyakorlatokat szerveznek és tartanak, valamint elemzik a beavatkozásokat. A Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat 2021-ben 146 káreset felszámolásában vett részt, amelyből 42 esetben vette át az irányítást. A szolgálat 8 esetben folytatott le gázvezeték sérüléssel kapcsolatban helyszíni ellenőrzést. A tüzesetek felszámolását követően – indokolt esetben – káreseti helyszíni szemlét tartott, amelyet követően 30 alkalommal lefolytatta a tűzvizsgálati eljárást is.

A Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat ellenőrizte a káresetek helyszínén a beavatkozások végrehajtását is, amelyek során megállapította, hogy a beavatkozások megfeleltek a szakmai előírásoknak. A KMSZ jelentős munkát végzett a képzés és oktatás területén szituációs gyakorlatok előkészítésében, lebonyolításában, oktatási anyagok készítésében, alapfokú tűzoltó szakképzésben, valamint az önkéntes és létesítményi tűzoltók továbbképzésében.

ÖSSZEGRZÉS

Igazgatóságunk a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság munkaprogramja, valamint a Somogy Megyei Védelmi Bizottság éves munka- és ülésterve alapján, a féléves munkatervekben kitűzött célokat időarányosan végrehajtotta.

A tudatos, az ellenőrzések megállapítására támaszkodó tervszerűen irányító vezetés és humán tevékenység, a következetes, a várható eseményekre időben felkészülő hatósági munka, a nem tervezhető helyzetekre a legrövidebb időn belül reagálni tudó műveleti képesség eredményeképpen az Igazgatóság a lakosság és a gazdaság biztonságát a valós társadalmi szükségletekre reagálva hatékonyan szolgálja.

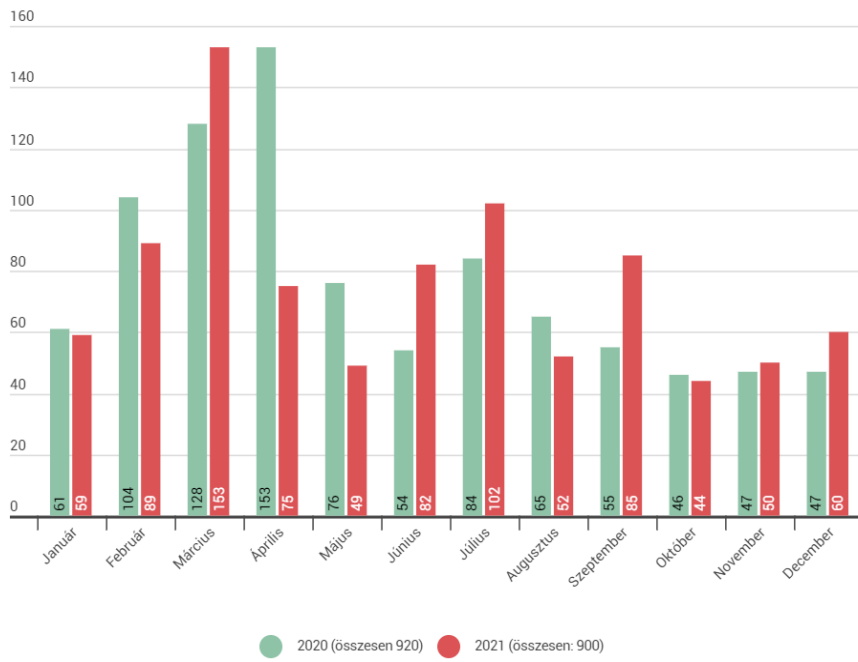
A bekövetkezett események kezelése tekintetében eredményes az együttműködésünk a megyei és helyi védelmi bizottságokkal, a rendvédelmi és közigazgatási szervekkel, hatóságokkal, az önkormányzatokkal, a karitatív és önkéntes szervezetekkel.

Az Igazgatóság az alaprendeltetését betöltve látta el feladatait, biztosította Somogy megye lakosságának élet- és vagyónbiztonságát, a nemzetgazdaság védelmét, ennek garantálására törekszik a szervezet a rendelkezésére álló erőkkel és eszközökkel 2022-ben is. Kiemelt célunk a személyi sérüléssel és halálessel járó tüzesetek, valamint a szabadtéri tüzek megelőzése.

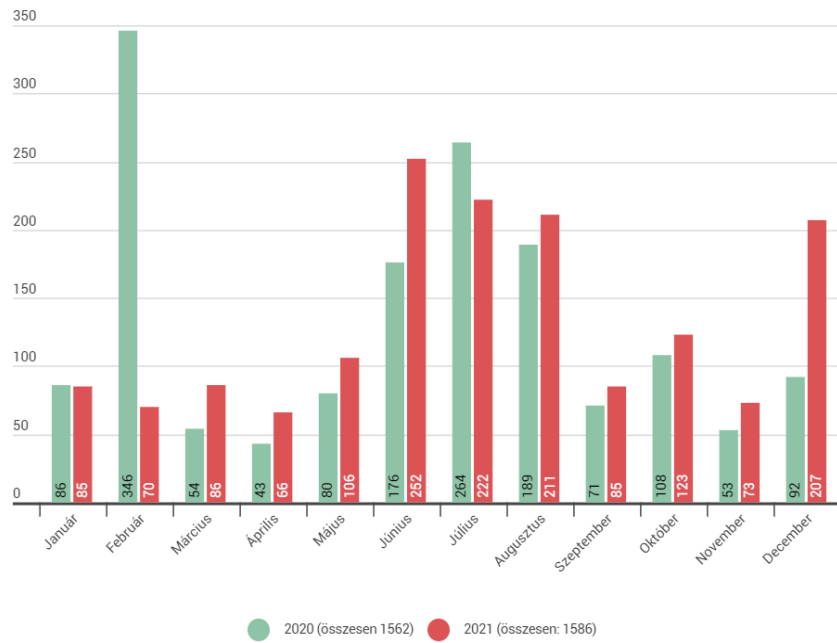
MELLÉKLETEK

1. számú melléklet: Tűzesetek
2. számú melléklet: Műszaki mentések
3. számú melléklet: Somogy megye településeinek katasztrófavédelmi osztályba sorolása
4. számú melléklet: Hatósági ellenőrzések szakterületi bontásban

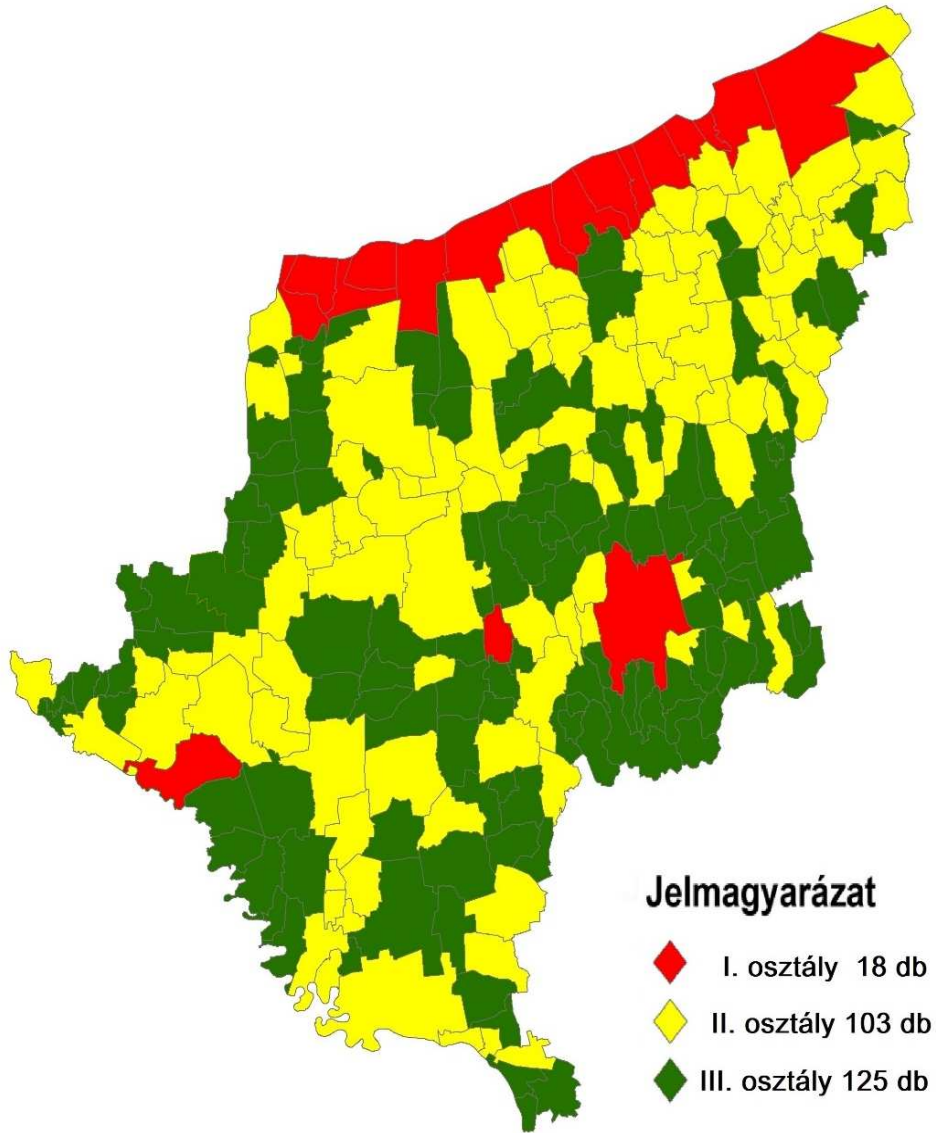
Tűzesetek

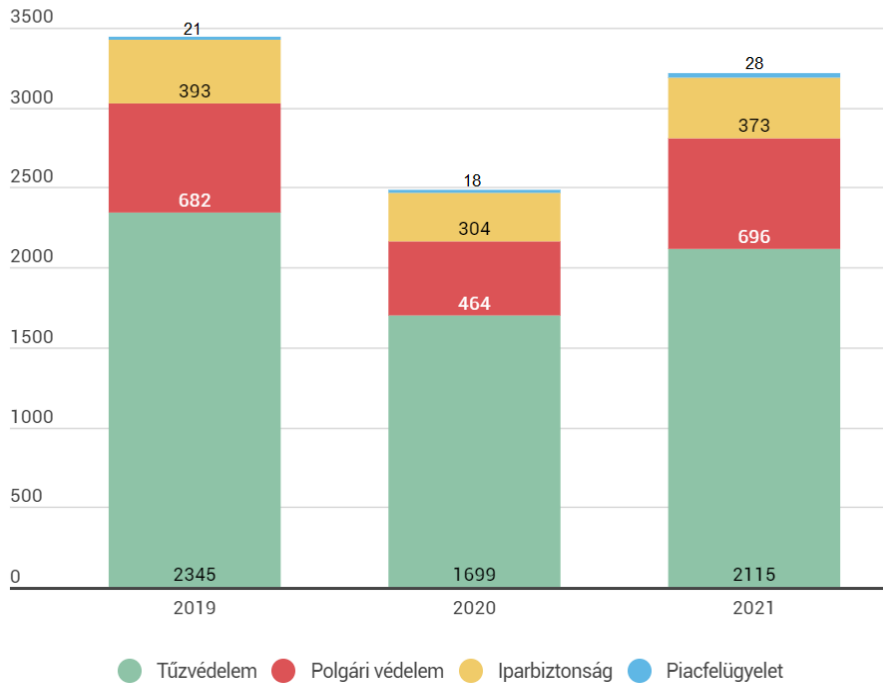
Műszaki mentések

Somogy megye településeinek katasztrófavédelmi osztályba sorolása

Hatósági ellenőrzések szakterületi bontásban

ZÁRADÉK

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített
36400/252-6/2022.ált.